

روش شخصی من در استفاده از سنتور ایرانی

نویسنده: رضا مدنی

۲۰ دسامبر ۲۰۱۸

حق طبع و نشر محفوظ ۲۰۱۸ رضا مدنی

کپی کردن یا بازتولید این نوشتار، یا قسمتهایی از این نوشتار، بدون اجازه مولف ممنوع می باشد.

اجرای موفقیت آمیز نتهای متغیر متحرک روی سنتور ۲ خرک

قبل از پرداختن به متن حاضر، خواننده را به خواندن به ترتیب ۳ متن قبلی خود دعوت می کنم:

- [سنتور ۲ خرک](#)
- [تنظیم کوکها روی سنتور ۲ خرک](#)
- [تنظیم نتهای متغیر روی سنتور ۲ خرک](#)

اجرای موفقیت آمیز نتهای متغیر متحرک نیازمند به ترکیب عوامل زیر دارد:

- آماده کردن خرکها
- داشتن زمان کافی برای جابجا کردن خرک مورد نظر
- انجام اقدامات لازم با دقت کافی

آماده کردن خرکها

روانسازی جابجایی خرکها

سازندگان سازهای موسیقی چوبی که در آنها سیمها از روی خرک میگذرند متفق العقیده هستند که بهترین روش برای روانسازی جابجایی خرکها بر روی بدنه ساز استفاده از صابون است. صابون باید خشک باشد (از صابون مایع استفاده نکنید) و هرگز به زیر آب برده نشود. شخصاً از صابون مکعبی مارسی که در شکل ۱ مشاهده میشود استفاده میکنم. این صابون سطح صاف و به اندازه کافی بزرگی دارد که برای چرب کردن زیر خرک بسیار مناسب است. چند بار چرخش خرک بر روی صابون، دو یا سه بار در سال، جابجایی روان خرک بر روی صفحه سنتور را تضمین میکند. مراقب باشید که هرگز از یک روان کننده مایع استفاده نکنید، اینکار باعث آسیب رسیدن به چوب صفحه سنتور میشود.

شکل ۱

برداشتن و به جا گذاری خرکها

برای بعضی از سازهای موسیقی ابزاری وجود دارد که به وسیله آنها برای برداشتن خرکها میتوان سیمها را قدری بالا کرد و به این ترتیب احتیاجی به شل کردن سیمها نیست. شخصاً من اطلاع از وجود چنین ابزاری برای سنتور ندارم به همین دلیل است که به استفاده از یک شیع که به راحتی یافت میشود متصور شدم. این شیع قفل به ابعاد متوسط است که عکس آن در شکل ۲ مشاهده میشود. حلقه فلزی آن به عنوان قلاب سیمها را در بر میگیرد و از بدنه آن به عنوان دسته برای بلند کردن سیمها استفاده میشود.

شکل ۲

برای جابجا کردن خرک به اندازه کافی به خود وقت بدهید

برای توضیح این روش از مثال مقدمه گرایلی که در متن خود تنظیم نتهای متغیر روی سنتور ۲ خرک (صفحه ۳ شکل ۵) به آن اشاره کردم استفاده میکنم. گزیده مورد نظر در این قطعه در شکل ۳ زیر نشان داده شده. در اینجا ما می خواهیم جای خرک را از ر کرن به ر بکار ببریم. علامت قرمز آخرین محل رجوع به ر کرن را به ما نشان می دهد (اجرای نتهای تزئینی دوسر-کرن-دو). علامت نارنجی به ما محل ریز سی بمل و تکیه آن روی دو را نشان می دهد. در طول علامت زرد ما هنوز به هر دو مضراب خود نیاز داریم. از آن لحظه به بعد می توانیم با مضراب راست بنوازیم و از دست چپ آزاد شده خودمان برای جابجایی خرک استفاده کنیم.

Figure 3 shows musical notation for two staves, 15 and 16. The notation includes various notes, rests, and articulation marks. There are three colored arrows pointing to specific notes: a red arrow pointing to a note on staff 15, a yellow arrow pointing to a note on staff 15, and a green arrow pointing to a note on staff 16. There are also blue brackets and boxes around certain notes. Two text boxes are present: one on the left and one on the right. The left box contains text about string adjustment, and the right box contains text about using the right mallet and the left hand.

در حین نواختن دو نت با مضراب راست، خرک را به جای جدید خود حرکت دهید

با مضراب راست بنوازید و انگشتان دست چپ را بر روی خرک قرار دهید

شکل ۳

انجام با دقت حرکات لازم

- همانطور که در شکل ۳ نشان داده شده است، شما باید حرکات لازم را در دو مرحله انجام بدهید:
۱. در حین نواختن نتهای سی بمل - لا کرن - سل با مضراب راست، انگشتهای شست و میانی دست چپ خود را در دو طرف خرک سفید سمت راست سیم ر، همان طور که در شکل ۴ نشان داده شده است، قرار دهید. این طرز قرار دادن انگشتان، از پیچیدن خرک به زیر سیمها در موقع جابجایی جلوگیری می کند.
 ۲. در حین نواختن نتهای بعدی، یعنی سی بمل و دو، خرک سیم ر را به جای جدید خود منتقل کنید (کمی به سمت راست علامت سوم در طریقی که من جای نتهای خود را انتخاب کرده ام -- به کوک منعکس شده در نوشته من تنظیم نتهای متغیر روی سنتور ۲ خرک صفحه ۳ شکل ۵ مراجعه کنید.)

شکل ۴